

Gislaveds kommun

Rektorn vid Ölmestadskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ölmestadskolan
i Gislaveds kommun

Tillsyn av Ölme stadskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gislaveds kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ölme stadskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 26 april 2012 och den 27 april 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att Ölme stadskolan bedriver en verksamhet som utgår från de nationella målen och är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Skolans kunskapsresultat varierar mellan åren och det finns ingen klart uppåtgående eller nedåtgående trend vad gäller kunskapsresultaten. Elevernas resultat följs kontinuerligt upp på individnivå. Däremot genomförs inte några analyser av elevernas samlade kunskapsresultat i samtliga ämnen på skolenivå. Detta innebär att elevernas kunskapsresultat och de insatser som skolan gör för att eleverna ska nå målen inte följs upp och utvärderas eller analyseras på en övergripande nivå. Ett sådant arbete krävs för att skolan ska kunna få ett underlag som kan ligga till grund för att vidta ytterligare åtgärder för en ökad måluppfyllelse. Skolan måste också förbättra elevernas möjligheter att vara delaktiga i och ha ett inflytande över undervisningens innehåll och utformning i årskurs 7 till 9. Även undervisningen i de årskurserna behöver utvecklas och anpassas till elevernas olika behov och förutsättningar. På så sätt kan elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt stärkas. Vidare visar tillsynen att skolan bedriver ett aktivt och målinriktat värdegrundsarbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Tillsynen visar inget annat än att resultaten av skolans värdegrundsarbete är goda.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Ölme stadskolan i Gislaveds kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning

de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att senast den 2012-08-24 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

Säkerställa att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande / Lpo 94 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § skollagen).

Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § skollagen).

Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 §

skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Erbjudande av utbildning

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

I detta ingår att:

Skolan ska erbjuda eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna (10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 7–8 §§ skolförordningen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen ska lärarna ge alla elever den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. I undervisningen ska hänsyn tas till elevers olika behov.

I intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att det varierar i vilken mån undervisningen anpassas till de enskilda elevernas förutsättningar. Det finns exempel på att detta sker men framför allt i de äldre årskurserna framgår det av intervjuerna att undervisningen koncentreras på att få de elever som riskerar att inte uppnå målen att få betyget godkänt. Denna bild bekräftas också i Skolinspektionens enkäter.

Rektorn och lärare måste se till att undervisningen anpassas och varieras efter elevernas olika behov.

Författning:

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skolförfattningarna ska elever ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Detta inflytande ska omfatta arbetssätt, arbetsformer samt undervisningens innehåll och öka med elevernas ålder. I läroplanen, Lgr 11, framhålls vikten av

att de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga ska omfatta alla elever.

Av intervjuer med elever, personal och rektor framkommer att elevinflytandet varierar mellan olika årskurser. Eleverna i de yngre åren och deras lärare uppger att det finns möjlighet för eleverna att utöva inflytande över utbildningen. När det gäller årskurs 7 till 9 framkommer i intervjuer med lärare och elever en annan bild där elevinflytandet är svagt och där lärarna ger uttryck för att de har behov av vidareutbildning inom området.

Skolan måste säkerställa att elever ges möjlighet att i högre grad utöva ett reellt inflytande över sin utbildning så att kraven i skolförfattningarna på elevinflytande uppfylls. Inflytande över utbildningen ska öka i takt med att eleverna blir äldre.

Författning:

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar / Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Motivering:

Enligt skollagen ska elever ges särskilt stöd i den omfattning och på det sätt som de behöver. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas inför att en elev ges särskilt stöd. Innan ett åtgärdsprogram upprättas ska elevens behov av särskilt stöd utredas. De insatta åtgärderna ska baseras på vad som framkommit i utredningen och framgå av åtgärdsprogrammet. På detta sätt kan åtgärderna också följas upp, utvärderas och eventuellt förändras för att bättre tillgodose elevens stödbehov. För det fall att flera utredningar behöver göras och detta drar ut på tiden ska ett åtgärdsprogram baserat på en mindre omfattande utredning upprättas i väntan på att övriga utredningar genomförs.

Vid tillsynen framkommer av intervjuer med lärare och rektor att de anser att det finns elever på skolan som är i behov av särskilt stöd men som av resursbrist inte får detta stöd i den omfattning de behöver. Vidare framkommer av skolans inlämnade dokument och av intervjuer att utredningar av särskilt stöd

sker, men om utredningen tar lång tid dröjer det innan ett åtgärdsprogram upprättas.

Det finns enligt uppgifter från rektor elever som är i behov av studiehundledning på modersmålet men som inte får detta. Rektor framför att den centrala enhet som ansvarar för bland annat studiehundledning på modersmålet inte alltid beviljar åtgärden. Oavsett att rektor äskar resurser centralt är det rektors ansvar att alla elever som har behov av studiehundledning på modersmålet får detta.

Rektor måste tillse att elever som är i behov av särskilt stöd, både i form av studiehundledning på modersmålet och på annat sätt, får detta i den omfattning som utredningen visat att de behöver. Rektor måste också säkerställa att en utredning inför upprättande av åtgärdsprogram sker skyndsamt och att åtgärdsprogram upprättas inför att stödåtgärder sätts in för elever som är i behov av särskilt stöd.

Författning:

3 kap. 8 § skollagen, 5 kap. 4 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av framgår att omdömen ges i block i samhällsorienterande ämnen i årskurs 6, trots att omdömen ska ges i varje ämne efter årskurs 3 även om undervisningen sker ämnesövergripande. I ämnena musik och teknik har inga skriftliga omdömen getts, trots att eleven haft undervisning i ämnena. Elevens personliga egenskaper beskrivs också i något omdöme, istället för elevens utveckling mot de nationella målen.

Skolan måste tillse att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna uppfyller lagstiftningens krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Motivering:

Av skolförfattningarna framgår att rektor ansvarar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls.

Av inskickad dokumentation, offentliga databaser och av intervju med rektorn framgår att skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 5 i andra ämnen än svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. För årskurs 3 finns en sammanställning av resultaten i svenska och matematik. För eleverna i årskurs 9 finns ett underlag i form av betygssammanställning. Några vidare analyser av elevernas samlade kunskapsresultat i samtliga ämnen på skolenivå görs inte.

Utan att veta hur elevernas kunskapsresultat ser ut i samtliga ämnen, och hur de förändras över tiden, saknar rektor möjligheter att genomföra ett fullgott kvalitetsarbete som ger möjlighet att följa upp och utvärdera utbildningen. Dessutom saknas underlag för att vidta ytterligare åtgärder i utvecklande riktning som ska genomföras på skolen i syfte att förbättra kunskapsresultaten.

Rektor måste tillse att skolans kvalitetsarbete uppfyller lagstiftningens krav på planering, uppföljning och utveckling av utbildningen

Författning:

4 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Motivering:

Enligt skolförfattningarna ska en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och om eleven har grundläggande kunskaper i språket. En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare. För de nationella minoritetsspråken finns ingen gräns på fem elever för att modersmålsundervisning ska erbjudas. Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Det är rektorn som ska besluta om en elevs modersmålsundervisning.

Vid tillsynen framkommer av dokumentation och i intervju med rektor att det finns elever i skolan vars vårdnadshavare har önskat modersmålsundervisning men inte erbjudits det. Tilldelning av modersmålsundervisning sker centralt i kommunen och rektor uppger att hon skickar in önskemål och sedan får en tilldelning av resurser som hon inte kan påverka. Rektor vet inte om det finns brist på lärare i de aktuella elevernas olika modersmål. Även om rektor äskar resurser centralt ligger ansvaret för att elever som har rätt till modersmålsundervisning på rektor.

Rektor måste ta ansvar för att elever som är berättigade till modersmålsundervisning får detta under förutsättning att de uppfyller kraven i lagstiftningen.

Författning:

10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 7–8 §§ skolförordningen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Enligt nationella sammanställningar av resultat på nationella ämnesprov i årskurs 3 varierar elevernas resultat på de olika delproven i matematik och svenska mellan 85 och 100 procent. För årskurs 5 varierar andelen elever som når nivån för godkänt resultat på de olika delproven i matematik, svenska och engelska mellan 83 och 100 procent.

Skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 5 i andra ämnen än svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Skolinspektionen har därför inte något bedömningsunderlag för att kunna bedöma kunskapsresultaten som helhet för årskurs 5.

Enligt nationell statistik var 2011 det genomsnittliga meritvärdet 215 för eleverna i årskurs 9. För 2010, 2009 och 2008 låg motsvarande siffror på 203 och 194 samt 203. Andelen elever som nådde målen i alla ämnen låg 2011 på 80 procent medan motsvarande siffror för 2010, 2009 och 2008 var 76 och 60 samt 88 procent. Antalet elever i underlaget är emellertid litet varför siffrorna får tolkas i ljuset av detta.

Tillsynen visar inget annat än att resultatet av skolans värdegrundarbete är gott.

Beskrivning av Ölmestadskolan

Ölmestadsskolan ligger i Reftele samhälle och har 283 elever i förskoleklass upp till årskurs 9. Skolan har åldershomogena klasser, utom i årskurserna 4 och 5 där det finns två åldersblandade klasser. Lärarna arbetar i tre arbetslag: förskoleklass till årskurs 3, årskurs 4 till 6 samt årskurs 7 till 9. Det finns även ett fritidshem på skolan.

Från årskurs 6 tar skolan emot elever från Ängslyckans skola i Ås. En stor del av eleverna åker skolskjuts till skolan.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Inger Börjesson.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Tf. enhetschef

Maria Mohlin
Jurist/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).